

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

In slujba spiritului

La Blaj va fi, mâine, sărbătoare mare. In colțul pieții lui Inochentie se ridică o casă nouă. Mâine i-se va pune piatra fundamentală. Vor fi față, alături de I. P. S. S. Mitropolitul, însuși primministrul țării și președintele Academiei române, încunjuțați de marea de școlari cu fețe îmbujorate, cu ochi aprinși, abia sosiți din vacanță. De dragul lor, ca să poată fi față, s'a amânat această slujbă până acum, când zidurile au ieșit binișor din pământ.

Mult sgomot pentru nimic, vor spune fiii veacului nostru tehnic și grăbit. Câte case nu se zidesc azi în cuprinsul țării, mai mari și mai frumoase, și nimeni nu le scrie articole și nu le face praznic. Dar ce să faci? Provincia! Inspectorul Blajului asta, care trăiește încă tot în evul de mijloc!

Adevărat. Asta-i mândria și tăria lui. Continuă să vadă și să aprecieze lucrurile, să măsoare valorile cu același criteriu îmbătrânit, moștenit dela înaintași: criteriul spiritului. Iar în cumpăna acestuia casa modestă ce răsare în colțul pieții ia proporțiile grandioase ale unui feeric palat de lumină. Ea este închinată, anume, culturii, adevăratei culturi a sufletului.

Ridicată în umbra catedralei din față, ea s'a născut din aceleași frământări îngrijorate pentru ziua de mâine, ca și întregul șir de ziduri bătrâne, cari au stat strajă la deșteptarea sufletului românesc, și va servi aceluiași idealuri. Creațiune proprie vremilor noastre, când lumina, adevărată și falsă, nu mai încap între pereții școlii, ci năvălește afară, în larg, în sala de spectacole, și are în slujba sa uluitoarele puteri ale mașinilor: „Palatul cultural” se alătură în chip firesc rețelei, azi mâine complete, de fortărețe spirituale, așezate de marii cititori ai Blajului întru apărarea și mărirea sufletului românesc.

Această semnificație este justificarea și jarmecul serbării de mâine. Ea se adresează înainte de toate mândrelor cete de logofeți ai cărții, stăpânii adevărați ai școlii și averilor noastre, proprietarii unei bune părți din sbuciumul îngrijorat ai mai marilor noștri. Și din acest gest, ca din atâtea altele, ei vor trebui să înțeleagă ceea ce spune tot trecutul Blajului și continuă prezentul: că adevărata valoare și bogăție este cea spirituală, a sufletului.

Dar va trebui să aibă, sărbătoarea de mâine, un răsădit mai larg, în toate cercurile cari cred în puterea mântuitoare a spiritului și idealelor, pe cari — cu varil puteri și rezultate, totdeauna însă cu aceeași convingere —, biserica Blajului le-a propovăduit și le vestește. Vor trebui să-și dea seama de valoarea, pe care, în mijlocul vârtejurilor de continuă schimbare și răsturnare a vremilor noastre, o reprezintă liniștită continuare a vechilor noastre tradiții.

În urmă, serbarea noastră de mâine are și semnificația unui îndemn: Vremile cer să ridicăm, pretutindeni, lăcașuri de lumină, în cari să domnească dintru început spiritul Domnului!

Momente istorice

Zile de mare sărbătoare la Bruxelles — Congresul și expoziția presei catolice internaționale — Considerațiuni generale și amănunte vrednice a fi reținute

de Prof. Dr. AUGUSTIN POPA

Am trecut, noaptea, peste culmile Tatrei. Risipite pe înălțimi, scăldate în văpaie electrică, sanatoriile ei par cetăți feerice, în cari chioțește viața, bătându-și joc de pustiul nopții. Ironie crudă! Intre zidurile lor învăpăiate nu viața, ci moartea ține banchete fioroase. De pe sute de paturi albe te fixează, cu strălucire sinistă, ochi aprinși de febră pustiitoare și, în loc de chioțe, gemete resemnate, horcăituri slabe tâlmăcesc svârcolirile supreme ale plămânilor putrezi.

Icoană sguduitoare a lumii moderne, care, cu toată strălucirea ei falsă, cu toate aparențele ei de grandoare și forță mincinoasă, nu este decât un sanatoriu uriaș. În butul fardurilor strigătoare, omenirea are fața palidă și privirea aprinsă de febră crescândă. E bolnavă. Bogăția ei colorată e decor de carton și veselie ei aiureală. Trăiește cu injecții calmante. Dar criza, generală, permanentă, îi smulge țipete tot mai îngrijorătoare.

Boala? Intoxicare sufletească! Mai înțelepți, în neamul lor, decât fiii luminii, slujbașii întunerecului au cuprins, din prima zi, formidabilele cetăți ale lui Gutenberg și de acolo varsă, fără încetare, peste câmpia gândurilor și a conștiințelor, puvoaie arzătoare de plumb topit în cazanele iadului. Otrava își produce, astăzi, efectul.

Leacul? Recucerirea tiparnițelor pentru împărăția luminii. În loc de ură și patimi, să se verse zilnic peste omenire, în valuri biruitoare, gânduri de pace, de dreptate, de iubire, de cinste, de milă, de înțelegătoare iertare și „pacea lui Hristos va domni iarăși în împărăția lui Hristos”.

Presă, iată cea mai „presantă” din problemele zilei, cea mai arzătoare, cea mai hotărâtoare. Mai importantă chiar decât clădirea de școli și biserici. „Mai curând las clădirea unei biserici, decât crearea unui jurnal catolic”, spunea cardinalul Mercier, iar dela Pius X ne-au rămas aceste cuvinte: „Mai bine vând mobilele din biserica mea, decât să las să dispară o gazetă catolică”.

*

Înțelegătoare a vremilor, biserica Romei a luat, și în acest câmp, lupta cu porțile iadului. Indemnurile și sugestiunile stăruitoare de sus au aflat spirit de jertfă și apostolie sfântă la cei mici. Astfel, din efortul comun, au răsărit, în toate colțurile globului pământesc, tiparnițe creștine catolice și izvoarele vieții și-au luat cursul peste ogoarele pustiite de focul păcatului. Modeste la început, tot mai puternice pe zi ce trece, variind dela neam la neam, ele au reușit să-și creeze alvii sigure și ramificații

bogate în toate câmpurile vieții. Dar, revărsate pe toată întinderea pământului, nimeni nu putea avea icoana totală a adevăratei lor puteri, nici a neajunsurilor cari, cu silințe comune, se pot încunjuța, nici a sporului care, cu o mai bună organizație, mai strânsă legătură și mai unitară îndrumare, se poate realiza.

Cel dintâu a înțeles acest gând Papa PIUS XI și, din o sugestie a lui, a răsărit primul congres mondial al presei catolice. Convocat de „Biroul internațional al gazetărilor catolici”, el a fost organizat, cu multă grijă, de către „Sindicatul gazetărilor catolici belgieni”, în Bruxelles. Țara, care, prin luptă sistematică și statornică, a reușit să-și păstreze caracterul catolic pe toată linia, a găzduit, cu o strălucire, pe care numai căldura familiară a spiritului ei ospitalier o egalează, această adunare istorică, dându-i de cadru incomparabil marile serbări ale centenarului independenței sale.

Era firesc, deci, ca congresul, deși întâiul, să reușiască deplin. A fost însă ceva mai mult: a întrecut așteptările cele mai optimiste. Nu mai puțin de 250 purtători ai condeiului, reprezentând 32 țări resfirate pe tot globul, dela Portugalia până la Chili, Iaponia și China, au ținut să fie față, și 40 de țări au împodobit, cu variatele lor produse de presă, salele grandiosului institut de educație catolică „St. Louis”: marea expoziție a presei catolice. Și să nu se uite, că e vorba de neamul extrem de mobil și totuși atât de greu de mobilizat al gazetărilor și, pe deasupra, de un congres internațional!

Pentru celce are deprinderea congreselor, ajung aceste date sumare spre a dovedi deplina reușită. Dar trebuia să cutrieri, ceasuri și zile, atent și cu creionul în mână, marile saloane ale expoziției, de pe pereții cărora, în zeci de limbi și sute de forme, gândirea catolică își vestia vitalitatea neînfrântă și dinamismul pururi crescând, pentru-ca la urmă să poți avea impresia profundă, reconfortantă a puterii, pe care idealul catolic o reprezintă în lume. O carte va apare în curând, care va căuta să permanentizeze și generalizeze, în cifre și icoane, această incomparabilă revistă de trupe.

Congresul, în ședințe plenare și comisuni, a împlinit cealaltă parte a programului: a cercetat neajunsurile și a căutat mijloacele de mai strânsă colaborare, mai bună informație și mai mare răspândire a presei catolice. Ajunge să pomenim temele puse în discuțiune: „Organizarea informațiunii catolice”, „Coordonarea efortului catolic și a directivelor autorității bisericești”, „Pregătirea gazetărilor catolici”, „Îmbunătățirea situațiunii materiale a gazetărilor”

și „Mijloace pentru a desvolta acțiunea presei catolice” — pentru a ne da seama de importanța acestor desbateri. Concluziile, la cari s'a ajuns și directivele formulate, se vor publica, de altfel, în curând și ele, spre a servi de îndreptar în acțiunea de presă, pentru viitor.

Dar, independent de rezultatele practice apropiate, congresul își are justificarea și reușita în sine însuși: *în semnificația și atmosfera lui, ca și în profunzimea impresiei de spiritualitate*, care s'a săpat adânc în sufletele participanților.

Nu se va putea uita, într'adevăr, acea școală de înălțime și fineță a gândirilor, severa disciplină a argumentării, pe care au alcătuit-o desbaterile. Și nu se va putea șterge în deosebi amintirea aceluia aer de veche și sinceră prietenie, care a învăluit pe toți congresiștii. Veniți dela marginile lumii, aveau aerul că se cunosc, cu toții, de când lumea. Contactul personal de infinită cordialitate, conversațiunile vii, cari aveau aerul de-a continua teme de mult începute, perfecta armonie dintre reprezentanții unor neamuri dușmane, toate te făceau să simți imensa valoare a unei lumi sufletești comune, a aceleiași educații, aceluiași aspirații și aceleiași concepții de lume, pe care numai catolicismul o poate da și o știe păstra în toate neamurile pământului, dela margini până la margini.

Razemul suprem al acestei unități admirabile este — și asta s'a simțit și s'a spus atât de răspicat, atât de entuziast, la congres — înșasi piatra de temelie a bisericii: **Catedra lui Petru**. „Ca și vechii cruciați, cari au fost într'adevăr și pe deantregul ostașii Papei — a spus F. Veullot, președintele Sindicatului gazetarilor din Franța — *membrii acestei adunări, atenți la directivele Papii, întreprind și ei un fel de cruciată...* Nu-i așa, că mai pe sus de particularitățile noastre naționale și deosebiriile în păreri, *autoritatea Papii face din noi toți un corp omogen și că, prin mijloace pașnice, cei drept, dar ca și pentru vechii cruciați, apărarea și biruința Crucii constituie totuși supremul nostru ideal!*”

E numai firesc, că acest spirit profund și

autentic creștin a găsit *cea mai impresionantă manifestare de simpatie, pentru frații din Rusia sovietică*, cari sufar prigoană pentru credința lor în Dumnezeu, de orice lege ar fi ei, și de protest împotriva sălbaticilor prigonitori. Nu se poate talmăci în vorbe emoția covârșitoare simțită de toți, în clipa când, după documentata expunere a păr. *Walsch* asupra eroilor din aceluia pământesc, la un semn a ingenunchiat toată mulțimea și Cardinalul-primat al Belgiei, cu tremur de înduioșare în glas, a rostit rugăciunea pentru frații năpăstuiți.

N'au fost deci zadarnice rugăciunile celor 300,000 copii austriaci, pe cari Cardinalul Vienei le-a oferit, cu o delicată atenție, pentru reușita congresului. Reușita a fost deplină.

De încheiere să mai adaogăm că, în afară de aceste rezultate și pe lângă cunoștințele și prietenii legate între ziaristii catolici ai diferitelor țări, extrem de utile pentru schimbul de informațiuni corecte, congresul dela Bruxelles are imensa importanță de-a fi deschis un drum, de-a fi pus temelii, pe cari viitorul va continua să zidească, până la biruința definitivă.

* * *

În linii mari, acest congres istoric s'a desfășurat precum urmează:

Comitetul organizator, prezidat de d. *A. Thomas*, fost președinte al „Asociației Presei Belgiene”, s'a îngrijit ca, înainte de congres, participanții să se cunoască și să poată sta de vorbă. *O recepție* a fost aranjată, în acest scop, încă în seara de 30 August, în „Casa Presei”, localul „Asociației gazetarilor catolici”. Din primele clipe, în saloanele încăpătoare, s'a și închiegat icoana mobilă, voioasă, care va rămâne tot timpul, a unui grup atât de variu la înfățișare, ca limbă, atât de unitar în suflet. „*Revanșa Babelului* — remarcă cineva —: în multe limbi, același gând!”

Adevăratul început al congresului, ori mai bine al serbărilor presei, l-a format ziua de Duminecă, 31 August. Atunci a fost ziua ultimă a marelui *congres euharistic național*, ținut astă dată la *Malines*, reședința Cardinalului-primat al

Belgiei, oraș stăpânit încă de umbra marelui Mercier. Nu se putea o deschidere mai înălțătoare, mai simbolică. În strălucita liturghie pontificală și mai ales în grandioasa procesiune, în care 150,000 de glasuri au cântat măririle Domnului purtat în triumf pe străzi împodobite, gazetarii au simțit adânc vibrare de credință a Belgiei catolice, s'au eutremurat de măreția idealului, pe care străduința lor trebuie să-l urmărească și înfăptuiască pretutindeni.*)

O recepție impresionantă la Cardinalul-primat al Belgiei Em. Sa *Van Roey*, asistat de întregul cor episcopesc al Belgiei, a încheiat programul acestei zile neuitate.

Expoziția

Luni dimineața, congresiștii au asistat mai întâiu la deschiderea oficială a *primei expoziții mondiale a presei catolice*, aranjată cu multă trudă și pricepere, în vastele saloane ale institutului „Saint-Louis”, de către un comitet prezidat de amabilul și activul confrate d. *F. Delcourt*. În cuvântarea de bunsoț, pe care o adresează autorităților și congresiștilor prezenți la solemnitate, președintele subliniază, cu justă mulțumire sufletească, că 40 de țări sunt reprezentate în expoziție.

Intr'un articol de gazetă nu se poate face o descriere, fie cât de sumară, a acestui minunat caleidoscop universal al tiparului. Ori încotro te învârți prin cele curți și culoare, ori unde te uiți găsești ceva nou, ceva interesant, ceva original. Aici te impresionează cifrele și tabelele grafice, colo bogăția variată a produselor, perfecțiunea tehnică a execuției, inteligența reclamei ș. a. m. d.

Priviți, de pildă, *Belgia*, publicațiile căreia cuprind mai multe sale. E firesc. Alături de expoziția istorică-centenară, puternicile cotidiene de aci, diferitele reviste și, pe deasupra, extrem de prețioasa contribuție a „Patronilor creștini din Anvers”, colecția cărora cuprinde peste 50.000 publicațiuni vechi.

*) Despre congresul din Malines se vorbește în altă parte a acestui număr. N. R.

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Pe căi răfăcite

Dedicație fraților cari pledează pentru: „înglobarea preoșimei în fondul de pensiuine al statului”

de **Sabin G. Truția**

II. Partea finală

Va să zică, singurele argumente pe cari vă sprijiniți teza, nene Toadere, ar fi următoarele: 1. Chestiunea pensiunei nu se poate rezolva prin propriile noastre mijloace și 2. preoșimea ar trece la pensiuine cu întreg salarul avut dela stat în momentul pensionării.

Foarte frumos!

Acum, dă-mi voie să întreb: Ce va fi cu fondurile preoștești, pe cari le-am adunat cu atâtea jertfe? Vor trece sub administrarea statului?

— Auzi dom'le vorbă, firește că vor trece!

— Și... din ce fonduri ne va plăti statul pensiile?

— Șapte zmei! păi, din fondurile noastre, subvenționate de stat.

— Îți place să fantasezi? Fericit om! Dar, ia stai, nene, din ce va da statul subvenții, când însuși e înglodat în greutăți și nevoi de abia mai respiră?!

— Măi, dar tragic o mai spui! Ș'apoi, e chiar să nu ne dea subvenții, avem fondurile noastre și...

— Fondurile noastre? da, așa-i; dar vezi, tot cei din „stânga” spun, că din propriile noastre puteri nu ne vom putea feri.

— În prezent nu ne putem, dar când fondurile noastre vor fi administrate de stat, acesta se va îngriji ca fondurile să crească.

— Să crească? din ce? căci ar fi o naivitate copilărească să contăm la subvenții.

— Vor crește din cotizațiile noastre reținute din salar.

— Asta, da! acum sunt lămurit. Dar acest lucru nu s'ar putea face oare și acum, când fondurile sunt administrate de noi? Pentruce? Pentruce — vrând-nevrând, cu rușine trebuie să recunoaștem — suntem răi și nepăsători. Trăim numai pentru moment, fără a ne cugeta la ziua de mâine și fără a ne lecuia ranele cari ne mistuie. Superioritatea bisericească s'a străduit și se străduiește din toate puterile ca fondurile de pensiuine și ajutorare a văduvelor și orfanilor noștri să crească. Oricât am fi de pesimiști, nu putem spune că fondurile noastre stau prost. Că nu stau mai bine, cine e de vină? Nimeni altul decât noi! Unora dintre frați nu le convine că li-se reține din salar taxa minimală la fondul de pensiuine. Când fondurile ar ajunge în mâna statului, ne-ar subtrage neasemănat mai mult. Ce am putea face? Am reclama? Eu cred că nu, ci am plăti boierește și am înghiți noduri seci! — adevărat, cei tineri, căci d-ta și ceilalți, cari după norma statului veți fi ieșit la pensie, nu ați mai avea de plătit nimic.

Nu pot să mă mir indeajuns, cum de se

găsesc „mii frați, cari cred că fondurile noastre ar fi mai bine administrate din partea statului decât din partea aceluia cari între orice împrejurări, bune și rele, au zîmbit și lacrimat alături de noi. Ceice cred asta sunt pigmei atât de mici la suflet — să nu te supri nene Toadere —, încât nu pot să le zic decât: „Iartă-le Doamne, că nu știu ce fac!”

Trenul se opri brusc. Prin geamul deschis al compartimentului străbătea lămurit strigătul copiilor cari alergau de pe peronul gării cu vasele de apă la mână.

— Apă rece!

Sării sprinten la geam și făcui semn unui băiețuș să se apropie. Vorbisem cam mult și — poate și din pricina fumăturii — îmi simțeam gura uscată.

— E rece?

— Da, domnule — spuse copilul —, acum am adus-o dela izvor.

— Bei și d-ta nene? — îl întrebai pe părintele Toader.

— E bună?

— Foarte bună!

— Atunci hai, dă-mi și mie o „dușcă”.

În sfârșit, trenul se puse iarăși în mișcare.

— Continuă, nepoate.

— Povestea cu pensia?

— Firește! Ai vorbit despre administrarea fondurilor.

— Despre fonduri nici nu mai vorbesc. Cred că cecece am spus e destul. Urmează să combat punctul doi, adevărat, trecerea la pensie cu salarul întreg.

Nu poți trece fără să intri în sala *Olandei*. Marele ei cotidian »Maasbode« a instalat doar aici mașini moderne, cari sunt în plină funcțiune și o rotativă în miniatură. — Ce veți spune, în sala Franței, de cifrele cari arată că, pornit în 1873 cu 10.000 exemplare la zi, »La Croix«, împreună cu cele 70 ediții județene, azi atinge formidabilul tiraj de 3.907.000? — Germania, Italia, Spania, Polonia, Statele-Unite vă așteaptă cu surprize asemănătoare! — E firesc să atragă atențiunea Japonia și China, ca și standul *presei misionare*. — Trebuie văzută însă, necondiționat, sala biuoului internațional de *combatere a bolșevismului*, unde se arată, în documente fotografice înfiorătoare, ororile din paradisul roșu, ca și seria de publicațiuni, în toate limbile, cari combat această rușine a veacului.

Avem ce învăța și dela vecinii noștri apropiați, *Cehoslovacii*, și să admirăm sporul realizat de presa *Ungariei* grație organizării diferitelor edituri într'o singură »*Întreprindere centrală de presă*«, prin păr. Bangha.

Ne interesează însă, firește, mai mult decât toate, *presa românească*. Nu putea fi altfel decât așa cum e în realitate: modestă. Mai modestă chiar decât e realitatea. Numai Blajul a răspuns invitației stăruitoare a organizatorilor, trimițând un număr de publicațiuni vechi, de mare preț, și altele de azi. S'a făcut, cu acest puțin, ce s'a putut și, în definitiv, am ieșit mai bine decât am fi meritat. Amabilitatea președintelui Delcourt ne-a dat un loc arătat, pe rețele din fața intrării, într'o sală cu Irlanda. Deasupra Inscricției cu numele țării — tricolorul nostru. Apoi, la mijloc o frumoasă pancartă dă lămuriri scurte asupra presei noastre în trecut și înșiră, cu numele și caracterul lor, publicațiile de azi. Așezate, cum s'a crezut mai bine, »Unirea«, »Unirea Poporului« ș.a. cărora li-s'a adaus »Viața« dela Hălăucești și »Lumina Creștină« dela Iașii Mons. Dr. A. Gabor, au dat un părete atrăgător, iar frumseța vechilor *xilografii* din tipografia Blajului, cari împodobiau masa din față, a fost deosebit remarcată. — Așa am scapat, astă dată, teferi de-abinele!

Congresul

Tot Luni dimineața a avut loc și *deschiderea solemnă a congresului*. După cuvântul președintelui, *René Delforge* vorbește, strălucitor și entusiast, d. *Paul Ségers*, ministru de stat și președinte al »*Federației cercurilor și asociațiilor catolice*«. Un cuprinzător discurs, asupra misiunii gazetarului catolic, al dlui *Fr. Veillot*, președintele Sindicatului gazetarilor din Franța, închide această ședință sărbătorească.

În ședințele de după masă se discută două probleme mari. Asupra »*efortului catolic și directivele autorității bisericești*« prezintă un frumos raport păr. *Bangha S. I.* Gazeta catolică nu este atât de tare cum ar trebui. Conștiința catolicilor încă nu e pătrunsă în deajuns de importanța presei. Adese se uită, că gazeta este o întreprindere comercială și nu de caritate. Este insuficientă acțiunea de desfacere. Pentru a remedia aceste neajunsuri e necesar ca »*Acțiunea catolică*«, în toate țările, să dea mai mare importanță presei; să se facă o instrucțiune mai sistematică credincioșilor privitor la datoriile lor față de presa lor și, în urmă, întreg apostolatul presei să aibă direcția unitară a ierarhiei bisericești și sprijinul tuturor societăților religioase pentru organizare și desfacere.

Discuțiuni mai lungi s'au încins asupra celeilalte probleme: »*Organizarea informațiunii catolice*«, al cărei raportor a fost păr. *Cousidens*, directorul Agenției »Fides« (Cetatea Vaticanului). Catolicii sunt a 6-a parte din locuitorii globului. Oare în cei peste 100 milioane numeri de gazetă câți se desfac zilnic i-se dă bisericii atențiune și importanța cuvenită? Nu. Gazetele, în general, sunt puțin și adesea greșit informate despre noi, ca și însăși presa catolică despre stările bisericești din alte țări. Se impune deci o organizare a informațiunii catolice. Să se formeze mai întâiu pretutindeni centre naționale, (așa cum sunt deja în unele state: Germania, Spania, Polonia, Statele-Unite și e pe drum de înființare în Franța), mai apoi o puternică agenție mondială de informație catolică.

Seara, banchetul oferit de autoritățile din

Bruxelles, la care au luat parte, între alții: Nunțiul apostolic Mgr. Micara, ministru finanțelor Houtart, al industriei Heyman ș. a., a oferit prilej unei serii de toasturi interesante și calde manifestatii de simpatie pentru Papa și pentru domnitorii Belgiei.

Ședințele din 2 Septemvrie

Dimineața, una din secțiuni discută interesantul raport al d. *Vershaeve*, directorul școlii de jurnalism dela universitatea catolică din Lille, despre »*Formarea gazetarilor catolici*«. Concluzia hotărâtă a raportului este: că, deși școala nu poate suplini lipsa calităților firești, ea poate desvolta pe cele existente și, între împrejurările actuale, o pregătire specială este necesară pentru a fi bun gazetar. Ca tip de școală în această materie e de preferit aceea, care, alături de o solidă cultură generală, dă și o bună inițiere tehnică.

»*Mijloacele pentru desvoltarea influenței presei catolice*« au fost studiate în două rapoarte, unul al dlui *Stocky*, directorul ziarului »*Kölnische Volkszeitung*«, altul al păr. *Merklen*, șef redactor la »*Croix*« (Paris), iar asupra »*Condițiilor materiale de traiu ale gazetarilor*« a prezentat un raport temeinic d. *Massiani*, secretarul general al Sindicatului gazetarilor francezi.

Aer de mare sărbătoare are *ședința solemnă de închidere*, la 3 d. m. prezidată de Cardinalul *Van Roey*, asistat de Nunțiul apostolic Mgr. Micara și de episcopul Namurului, Mgr. Heylen.

După rostirea rugăciunii, preș. *Delforge* exprimă viile mulțumiri ale congresiștilor Cardinalului și tuturor cari au dat sprijin la reușita congresului. — Președintele operelor »*Sf. Pavel*«, d. *G. Goemaere*, face o interesantă expunere asupra realizărilor obținute de pomenitele asociațiuni active în deosebi în răspândirea presei. — Se aprobă apoi, în forma lor definitivă, *hotărârile și desideratele* exprimate de congres.

Pentru frații din Rusia

Cu emoționată atențiune a fost ascultată de foarte numeroasa asistență expunerea dureros de documentată a păr. *Walsch*, președintele

Știi și d-ta, nene Toadere, că funcționarii statului sunt trecuți la pensie după un serviciu de 30—32 ani, deci la vârsta de aproximativ 54—56 de ani.

— Știu!

— Și... d-ta o crezi asta un „favor“?

— Firește, că e favor!

— Admit și eu că e favor pentru funcționari, dar nu pentru noi preoții.

— Cum asta?

— Îți lămuresc îndată. D-ta ai împlinit vârsta de 60 de ani, prin urmare, ar fi trebuit să treci la pensie. După un serviciu de 30 și câțiva ani primești dela stat un salariu de șase mii și ceva. Acest salariu l-ai primi și ca pensionar. Acum spune-mi d-ta, cum ai putea să le asiguri un viitor copiilor d-tale — căci, pe cât știu, mai ai încă doi la liceu —, dacă ai fi nevoit să le asiguri acest viitor din pensie? Dar apoi aceia dintre preoți — eu cunosc foarte mulți —, cari au câte 3—4 copii la școală și sunt săraci de le suflă vântul prin potcap. Din momentul ce ești pensionat, trebuie să-ți aduni „fusele“ și „evacuând“ locuința parohială, să pornești în „priebejie“. Sunt, poate, și de aceia cari au casele și proprietățile lor; aceștia sunt fericiți, dar unde vor merge aceia cari nu au nici casă, nici capital și nici măcar atâta proprietate imobilă, unde să-și pună pâlăria sau ploierul? Vor merge la copii? Ei, bine, eu cred că orice copil ar primi cu bucurie pe tatăl său și pe mama sa, dar să mă crezi, părinte Toadere, că nici d-ta și nici altul, ajuns în astfel de situație, nu ar fi cu

sufietul deplin liniștit și mângâiat. Oricât de bine ar fi găzduit din partea copiilor — căci la alt tratament nu putem să ne gândim —, totuși uneori și-ar închipui, că poate... e spre greutate în casa și la masa copiilor săi. Îți trebuie o mai mare durere? Cum s'ar simți oare copilul acela al tău, când te-ar surprinde cu ochii umeziți? Ai spulbera în vânt și fericirea lui!

Zilele trecute am avut ocazia să ascult convorbirea alor doi soți bătrâni, preot și preoteasă. Într'un cerc familiar eram adunați câțiva preoți și, între altele, venise vorba și despre pensionare.

— Tată — spuse preoteasa, adresându-se către soțul său —, să știi că dacă te pensionează, eu plec la Sandu.

— Iar eu plec la Lenuța — șopti bătrânul preot, posomorit.

Sărmani moșnegi — îmi ziceam înduioșat. — Voi, cari ați trăit o viață împreună acum la bătrânețe ați ajuns în pragul despărțirii. Veți merge unul în sus, altul în jos și nu veți conveni decât din Paști în Paști. Cine știe... veți muri, poate, departe unul de altul.

Când m'am despărțit de cei doi bătrâni, eram atât de trist cum nu mai fusesem de mult. Povestea lor mi-a adus aminte de tata și de mama. Las, că sunt și preoți bine situați, cu averi frumoase; pentru aceștia ar fi un favor pensionarea, dar ce sunt aceștia în comparație cu mulțimea celor necăjiți și săraci?

Părintele Toader mă privi înduioșat. Își

șterse pe furis lacrimile ivite în colțul genelor și spuse: — Păi, dacă nu vrei, nu te silește nimeni să te pensionezi.

— Te înșeli, nene Toadere. Când am trecut cu pensiuina la stat, ne-ar pensiona fără discuție. Statul nu ar putea decât să câștige din afacerea asta. Interesul lui ar fi să ne pensioneze în momentul când am ajuns limita de vârstă, sau anii de serviciu. Că pentru ce? e foarte ușor de înțeles. Un preot începător — care nu are gradații — primește salariu mai puțin. Cei pensionați ar primi pensia dela stat, dar din fondurile noastre. Deci, statul ar pensiona cât mai mulți, pentru că locul lor să-l ocupe preoți începători. În feiul acesta ar ușura budgetul cu câteva milioane pe an.

Situația noastră va fi cu totul altă, dacă fondurile vor fi administrate în centrele episcopilor. Cine va vrea să se pensioneze, poftească, cine nu, va servi mai departe. Va avea și salariul întreg și locuința și porțiune canonică și — vorba vine — pitaci și colaci, și nu va fi nevoit să pornească în priebejie. Despre „autonomie“ la care ar trebui să ținem din toate puterile — nici nu mai vorbesc. Binele, ce rezultă din această autonomie, e atât de evident, încât e de prisos orice discuție. Pot să-ți spun doar atâta că, în moment ce am fi pensionari ai statului, ne-am pierde cu totul independența. Superioritatea bisericească ar deveni o cincea roată la car. Ce privește apoi „separarea bisericii de către stat“ — care se poate întâmpla foarte ușor —, e un lucru ce mă înspăimântă și, fiindcă părintele Costea a

comisiunii de ajutorare a infometaiilor ruși, asupra persecuțiunii nelncchipuit de sălbatice, pe care o desfășoară Sovietele împotriva dumnezeirii înseși, pe care o declară detronată, ca și pe foștii țari de pe pământ. Mijloacele, cu cari cearcă să stârpească orice credință, crimele pe cari le săvârșesc cu acelaș cinism revoltător, cu care le desmint mai apoi, desonorează într'adevăr însăș natura omenească. E necesar, ca în fața acestei barbarii, să se strige într'un glas protestele unanime hotărâte, ale întregii creștinătăți, ale întregii lumi, care nu mai poate ținea nici un fel de legături cu acești reprezentanți ai iadului. — În mulți ochi s'au ivit lacrimi în cursul acestei icone grozave, iar la urmă, în plină tăcere, au ingenunchiat cu toții, în vreme ce Cardinalul, emoționat, citește rugăciunea pentru Rusia.

Se mai adoptă un protest energetic, ridicat în fața lumii întregi, contra barbariilor din Rusia, apoi ia cuvântul Em. Sa Cardinalul *Van Roey*, spre a tălmăci, cu vorba lui blândă, clară, părintească, rosturile și importanța congresului, misiunea presei și apostolatul gazetarului catolic în tulburarea vremilor noastre.

Ultima ședință a congresului s'a închis. O recepție în vechea și admirabila casă a orașului a încheiat ziua.

Câteva excursiuni

După terminarea lucrărilor în ședințe, trei zile au fost consacrate unor excursiuni în centrele principale ale Belgiei. Zile neuitate, în cari utilul s'a confundat cu plăcutul, făcând să se uite cu totul ostenețele unui program încărcat.

În afară de contactul personal viu dintre oameni, cari aveau tot interesul să se cunoască cât mai bine, de începuturile, de prietenie ce s'au legat, colindând drumuri și muzee, excursiunile ne-au pus în față întreaga Belgie, cu bogăția ei de artă și industrie, cu admirabilul progres al celor 100 ani de independență, cu spiritul, oamenii și așezările ei de astăzi.

În 3 Septembrie: *Anvers*, ori cum li zic flamanzii, cari tot mai stăruitor își impun drepturile limbei lor pe toată linia: Antwerpen, unul

din cele mai mari porturi ale lumii, ocrotește azi o grandioasă expoziție mondială, organizată din prilejul serbărilor centenarului independenței. Din aceasta face parte și colțul fermecător, care înfățișează »Vechea Belgie«, în clădiri, întocmiri. Să nu uităm minunata expoziție de artă flamandă veche, pe care o întregeste admirabil expoziția de artă modernă din Bruxelles.

În 4 Septembrie: *Liège*, vechea cetate walonă, care adăpostește a doua jumătate a marelui expoziții mondiale, la care participă aproape toate țările Europei. Alături de tehnica modernă în toată strălucirea ei, găsim și aici o expoziție de artă veche, în care predomină, în opoziție cu incomparabila pictură flamandă, sculptura, în deosebi măiestra lucrare a metalelor.

În 5 Sept.: *peștera dela Han*, una din minunile Universului. Un șir de 22 sale, extrem de variate ca formă și mărime (cea mai mare: uriașă sală a Domului, lungă 154 m. largă 140 și 129 înaltă!), toate decorate surprinzător cu draperii de stalactiți milenari, reoglinși feeric în apa râului Lesse, căruia li trebuie nu mai puțin de 24 ore, pentruca, întrat în tainițele peșterii, să ajungă iarăși la lumina zilei.

*

De încheiere un cuvânt de recunoștință admirabilă ospitalității belgiene. Ca și la Bruxelles, în toate părțile cea mai delicată atențiune, cea mai cordială primire, cea mai aleasă îngrijire și cea mai bună organizare a programului. Nu numai bilet gratuit pe toate căile ferate belgiene, ci vagoane speciale, autobuse, tramvaie, mese strălucite, oferite pretutindeni de autorități, ori diferite asociații catolice.

E firesc, după toate acestea, că toți congresiștii au dus din Belgia cele mai plăcute amintiri, sentimente de admirație pentru această minunată țară și de sinceră recunoștință pentru amabili organizatori ai congresului.

De-ale recensământului. În legătură cu lucrările pentru recensământul din acest an s'au stabilit datele, cari trebui furnizate recenzorilor în ziua de recensământ, precum și condițiile în cari se va face această operațiune.

Conform acestor hotăriri, recensământul se va face într'o singură zi, înregistrându-se populația de drept și populația de fapt din cuprinsul țării la cel moment. Prin *populația de drept* se înțeleg toți locuitorii stabili ai unei comune, indiferent de faptul, dacă în ziua numărării acești locuitori vor fi față, sau vor lipsi pentru câțeva vreme din comună. *Populația de fapt* e alcătuită din persoanele, care în momentul numărării vor fi de față, indiferent de faptul că au locuința stabilă în comună, sau se află acolo numai temporar.

Recensământul socotindu-se un instantaneu statistic, *momentul numărării* se fixează la ora 24, care precedează ziua stabilită prin decret regal pentru recensământ. Cu alte cuvinte, numărătoarea se face numai pentru populația aflată în acel moment pe cuprinsul țării; noii născuți, ca și străinii întrași în țară după momentul numărării astfel stabilit, nu vor fi înregistrați de către recensori.

Populația va trebui să dea referințe exacte despre sex, vârstă, starea civilă, numărul copiilor născuți, locul de naștere, religie, limba maternă, neamul de care se ține, cetățenie, supușenie, instrucțiune, profesiune, situația în profesiune, infirmitate vizibilă, gradul de rudenie cu capul familiei.

În sate, comune rurale și urbane, înscrierea locuitorilor se va face pe liste de gospodării, fiecare listă cuprinzând persoanele cari locuiesc în aceeaș casă și duc un trai comun, fie că între ele sunt legături de rudenie, fie că nu. Servitorii, ucenicii, lucrătorii, precum și alte persoane venite în gazdă, se socotesc ca făcând parte din familie. În cazărmi, spitale, internate, etc. grupurile de locuitori alcătuiesc împreună o listă de menaj.

Buletinele vor fi redactate în limba română, iar în ținuturile locuite de mase compacte de minorități, capetele de coloană vor fi redactate paralel și în limba minorităților respective. De asemenea, se va căuta, ca în aceste localități recenzorii să cunoască limba populației minoritare.

lămurit binișor punctul acesta în „Unirea“, eu cred că nu mai e nevoie de alt comentariu.

Și câte nu s'ar putea spune...

Da, părinte Toader, așa văd eu lucrurile. Poate să greșesc, dar vezi, nene, sunt omul care nu se teme de bine, ci de rău. Cine a ghicit proverbele, nu a fost prost, iar celce a spus vorba: „Nu sări cu urda 'n Turda“, a fost chiar cuminte. Să nu sărim deci nici noi, căci se poate întâmpla ușor, ca din „inglobare“ în fondul de pensie al statului, să ne pomenim cu o „inglodare“, din care să nu ne mai putem smulge nici cu Zeppelinul, care a trecut peste ocean.

Să nu spunem niciodată, că din propriile noastre puteri nu ne putem feri — e o vorbă, care ar dovedi că nu suntem vrednici de-a trăi! — ci să ne facem cu toții datoria și, încălziti de nădejdea unui viitor mai luminos, să ne smulgem din nepăsarea „proverbială“, în care ne-am cufundat și să ne învățăm a „jertfi“. Dacă am face-o asta, n'am mai avea văduve și orfani ajunși pe drumuri. Meritul și vrednicia este a aceluia, care își croiește viitorul din propriile-i puteri și nu a aceluia, care așteaptă pomene dela altul.

Din parte-mi — dacă Dumnezeu îmi va dăruia zile de bătrâneță —, aș fi fericit să pribegesc spre lumea fâgăduinței, nu ca „pensionar“, ci ca preot în „activitate de serviciu“, iar cei trei coți de pământ să nu fie undeva departe, ci acolo lângă altarul bisericuței mele, unde m'am rugat Părintelui cerese, să samene, în sufletul celor incredințați păstoririi mele,

credință vie, pace și iubire. Să mă petreacă sătenii mei la groapă și, când vor arunca o mână de țărână peste sicriul ce va cuprinde osemintele mele reci, să șoptească înduioșati: „Să-l ierte Dumnezeu, că ne-a fost bun și milostiv părinte!“

Nenea Toader plângea.

Mă prinse de mână și, privindu-mă cu ochii înrouați, șopti înduioșat: — Să știi, nepoate, că până voi putea ridica o mână și un picior, nu mă pensionezi!

— Să-ți ajute Dumnezeu, nene Toadere!

— Și am să le țin fraților din „stânga“ o „dicție“ de va rămânea de pomina. Dar te rog și pe d-ta ceva... Scrie un articol și trimite-l la „Unirea“. Când vor citi frații, că trebuie să-și pună „fusele în cofă“, și să pornească în cele patru vânturi, le trece pofta de pensionare.

Focu ei de lume! cum aș scrie eu, dacă as avea „glagorie“ la cap!

Zâmbii, fără să vreau.

— Nu e ceva lucru mare să scrii, nene Toadere, dar vezi... nu mi-ar plăcea să provoc discuții și polemii. Sunt prea tânăr încă pentru a da altora „lecții“. Ș'apoi — sincer spunând — mă tem să nu se supere cei din „stânga“, cum era să te superi și d-ta pentru „halbele“ cu pricina... Dar iată, am sosit, suntem în Cluj.

— Nu m'am supărat, nepoate — spuse părintele, ridicându-se încet și pornind spre ieșire —, dar să știi, că dacă nu scrii, mă fac „foc“.

— Articol nu scriu! Prefer să trăiesc cu

vorba poetului: „privitor ca la teatru, tu în lume să te 'nchipui“.

— Atunci sorie o poveste ca aceea cu „cooperativa“. O scrii?

— Bine, nene, o scriu! — iar în gândul meu: — fie ce-o fi, numai cu părintele Toader să nu-mi stric prietenia!...

Trecuți în stradă, o luarăm tăcuți spre centrul orașului.

Intr'un târziu, aruncând privirea spre o vitrină, văzui câteva aparate de Radio.

Mă oprii.

— Când te reîntorci spre casă, nene Toadere?

— Cu trenul de după masă.

— Foarte bine! ne vom reîntoarce împreună.

— Și unde ne întâlnim?

— La „Gambrinus“.

— Trăiască! Atunci dar „servus“ nepoate și la revedere!

— La revedere, nene Toadere!...

Stătui o vreme examinând aparatele din vitrină, apoi intrai.

Pentru Impozitele întârziate se va plăti dobândă. Incepând cu 1 Octombrie se va plăti dobândă de 15% pentru remășițele de contribuțiuni directe neachitate până în seara zilei de 30 Septembrie. În ce privește debitul curent, dobânda curge din prima zi a trimestrului următor exigibilității impozitului și după efectuarea impunerii, conform art. 114 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale.

Sf. Euharistie la Malines

Criza economică este mai curând o criză morală — Un prasnici al credinței — Câteva momente înălțătoare

Se vorbește de mult la noi despre criza morală, în deosebi cea financiară.

În timpul războiului și câtva timp și după aceea s'au depreciat toate valorile, afară de valoarea absolut trebuincioasă traiului. Cine aduce aminte, cum s'a ridicat de vertiginos în acei ani de groază prețul alimentelor și vestimentelor? Și fiindcă războiul amenința infometare și mizerie generală țările înfrunte, a fost nevoie de rechiziții forțate, momente mai cu seamă, pentru armată!

Atunci țărani noștri au făcut o mulțime de lucruri. Neavând însă pregătirea morală trebuincioasă, au început să cheltuească din greu. Unul de a cheltui l-au păstrat și după război, uitând că împrejurările s'au schimbat și, uitând că, anume, înmulțindu-se, cum era produsul agricol și ne mai fiind rechiziționate pentru armată, care le făcea odată așa scumpe, era fatal să ajungă la deprecierea din urmă.

Lipsiți de prevedere și de spirit de economie, cei mai mulți țărani nu s'au mulțumit cu ce-i aveau, ci s'au împrumutat dela alții, de cele mai multe ori cu dobânzi foarte mare și, fără să facă investiții productive de venituri, au risipit totul fără folos. Astăzi, foarte mulți gem sub greutatea datoriilor, cărora nu le mai pot plăti nici în ce privește camăta.

Și ceea ce a făcut țărănimea, a făcut și noi. Guvernele, ce s'au pândat în Unire încoace, n'au avut o politică economică sănătoasă, ci, biziindu-se poate pe resursele naturale ale țării, puțin rentabile și care nu sunt exploatate rațional, precum aurul biruinței noastre naționale, au risipit banii publici, precum se știe, încât actualul guvern a găsit o datorie publică de 18 miliarde Lei.

Și, deci, că criza vieții publice române, în definitiv, o criză morală. De aceea trebuie ca clerul să acționeze cu toate mijloacele morale și religioase pentru asanarea ei.

*

Ce minunat au acționat și acționează și alții neamuri! În deosebi cei din Belgia! Această țară, declarată neutră prin toate tratatele internaționale, a fost surprinsă — precum se știe — de evenimentele războinice ale anului 1914, în plină refacere militară. De aceea a fost invadată aproape complet de armata germană, îndurând toate mizeriile unei ocupații străine și dușmane.

Dar ce mult a muncit acest brav popor român, în frunte cu preoții săi, în anii aceștia după război! Astăzi nu se mai vede nici urmă și abia ici-colo câte un invalid de război mai amintește de sălbătăciunile anilor 1914-1918. Câte construcții nouă nu s'au făcut și se fac zilnic în țara aceasta muncitoare și binecuvântată de Dumnezeu! Trebuie să vii în locul lui, să te convingi de minunile harului ceresc.

O astfel de ocazie a fost, de pildă, conleuharistic național ținut la Malines, centrul religios belgiene, în zilele de 29, 30 și 31 August a. c. Mai cu seamă ziua din urmă adevărată zi de apoteoză! 89 de trenuri pline și 43 de trenuri și tramvaie au transportat 150.000 de credincioși la procesiunea euharistică organizată în această zi. Un efort imens fără păreche în anele vieții religioase de oriunde. Și totul în cea mai perfectă ordine ce se poate închipui. Episcopii adunați

cu toții în acest oraș, au oficiat 12 liturghii în tot atâtea părți ale orașului, fiindcă piața cea mare din centru nu putea cuprinde mai mult de 40.000 de credincioși. Un altar anume improvisat lângă primărie a servit pentru celebrarea liturghiei pontificate de către Eminența Sa Cardinalul Van Roey, mitropolitul-primat al Belgiei, în prezența primului ministru Jaspars, a miniștrilor, a reprezentanților Corpurilor legiuitoare, a autorităților, a cavalerilor și a delegațiilor atâtor societăți religioase din țara întreagă. Delegații toți s'au prezentat cu drapele, cu relicvii, cu insigne, încât înfățișau priveliștea cea mai bogată, armonioasă, înălțătoare.

În deosebi a fost impresionant relicvariul sf. Sânge din Bruges, adus cu tren special de pelerinii cucernici. În gara Malines, acest relicvariu, a cărui origine datează încă din timpul expedițiilor cruciate, a fost întâmpinat cu toată cinstea cuvenită de primarul orașului, de membrii consiliului comunal și de nenumărați credincioși.

În ziua primă a congresului s'au împărțit cu sfințele taine 50.000 de copii belgieni. În ziua a doua 40.000 de mame și fecioare. Ziua a treia era rezervată liturghiei pontificale, celebrate sub cerul liber, și grandiosului cortegiu euharistic. Liturghia a început exact la ora 11. Cântecul liturgic au fost răspândite prin radio în tot cuprinsul orașului. Ce înălțător era să auzi din zeci de mii de piepturi imnul triumfal al bisericii romane: „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat“ (Hristos biruiește, Hristos stăpânește, Hristos poruncește).

După liturghie se desvâlește statua sf. Inimi a lui Isus, careia este închinat orașul Malines. Cu această ocazie, d. Dessain, primarul acestui oraș cetește următorul act de închinare: „Sfântă Inimă a lui Isus, populația creștină a acestui oraș se închină înaintea mărimii tale nesfârșite, înaintea dumnezeirii tale, pentru a-ți cere binecuvântarea asupra manifestației grandioase a acestei zile, pentru a arăta dorul fierbinte al cetății, care se așează sub paza ta dumnezească prin acest act de închinare solemnă: Malines, care timp de secole a simțit dragostea și bunătatea ta, Malines, care, din pricina rătăcirilor sale religioase, a îndurat nu odată pedepse meritate — dar care de veacuri, de când s'a convertit în urma îndemnului apostolului nostru, sf. Rombaut, a rămas credincios legii sale — Malines, care a fost hărăzit de Pronia cerească cu haruri nenumărate. — Niciodată noi nu vom putea măsura harurile nesfârșite ale milei tale cerești, nici bogățiile binecuvântărilor tale; niciodată nu vom putea fi destul de recunoscători. — Cu toate acestea, noi, ca semn al smeritei noastre recunoștințe pentru atâtea binefaceri, ca împăcare pentru atâtea jigniri aduse Inimei tale sfinte, vrem să-ți închinăm orașul, act care e încuviințat atât de Sfinția Sa părintele nostru Papa, cât și de Preacinstul nostru Cardinal-archiepiscop, și pe care poporul din Malines m'a încredințat să-l săvârșesc eu, nevrednicul. — În același gând cu poporul creștin din întreaga Belgie, adunat în această metropolă religioasă, pentru a slăvi sfânta Inimă și a se ruga împreună cu noi, cerșim-ți cu smerenie paza ta pentru țara noastră iubită, precum ai făcut-o și până acum timp de atâtea veacuri. Binecuvintează pe regele nostru și familia regală; binecuvintează poporul tău, păstrează-l tare în credință și în dragoste pentru Inima ta dumnezească“...

Ce închinare înălțătoare! Ea e cu atât mai înălțătoare, cu cât n'o face un preot, ci un mirean, un primar chemat în fruntea comunei pentru alte nevoi decât cele duhovnicești. Din această închinare însă, făcută de un fruntaș al administrației comunale belgiene, oricine își poate da seama de adâncimea culturii religioase din această țară. Dacă astfel se știe ruga mirenii, ne putem închipui cum se vor ruga povățuitorii și îndreptătorii lor firești: preoții.

*

Dar să urmărim formarea și desfășurarea cortegiului euharistic. La două după amiază, toți pelerinii sunt la locul lor. Cortegiul cel mare e alcătuit din cortegiile deosebite ale celor șase eparhii, câte are Belgia. Cel dintâiu e al arhidiecezei Malines, alcătuit din francezi și flamanzi. Al doilea e format de flamanzii dela Anvers și Limbourg. Urmează credincioșii din cele două Flandre. Ultimele cortegii le fac valonii dela Liège și Namur.

La ora 2¹/₂ procesiunea pornește din catedrala St. Rombaut prin piața mare. La început sunt călugării și clericii. Urmează relicvarii sf. Sânge din Hoogstraete, însoțit de confrății închinați lui. Apoi sf. taină a minunilor, așa de bogat împodobită, din Louvain. Aceasta e întovărășită de profesorii universitari, în frunte cu rectorul de acolo Mons. Ladeuze. După aceștia vin preoții și protopopii diferitelor eparhii belgiene. Taina făcătoare de minuni a sfintei cuminecături din Bruxelles, urmată de cavalerii sf. Mormânt în costumul lor așa de pitoresc. După acestea, canonicii titulari și onorari ai diferitelor capitule. În urma lor, celebrul relicvariu al sf. Sânge din Bruges, purtat pe umeri de cavalerii săi, sclipind de aur și pietre scumpe în bătaia soarelui, care revărsă lumină și binecuvântare din înălțime. A fost și o număroasă delegație de ofițeri ai armatei belgiene. Apoi au venit episcopii, în mijlocul cărora Cardinalul-archiepiscop purta preasfântul sacrament euharistic. Pe unde trece, mulțimea îngenunchiază și se roagă cu smerenie: „Doamne, nu sunt vrednic să întri sub acoperământul meu, ci zi numai cu cuvântul și se va tămădui sufletul meu!“ Jandarmii și pompierii prezintă armele, trompetele răsună, iar salvele cutremură văzduhul, când arhiepiscopul binecuvintează cu sfânta taină euharistică mulțimea îngenunchiată.

După această întreită binecuvântare, arhiepiscopul Van Roey rostește, la microfon, următoarea cuvântare pe care credincioșii o ascultă cu deosebită evlavie: „Iubiți frați, Hristos în mijlocul nostru! Acesta e strigătul triumfal ce se ridică astăzi de pe buzele mele. E exaltarea recunoșcătoare a sufletelor noastre creștine. Hristos în mijlocul nostru! Acesta e omajul universal și plin de însuflețire, pe care țara întreagă a făcut să se ridice la ceriu în aceste zile de neuitate manifestații euharistice. — Joi, 50.000 de suflete curate și fragede de copii au intonat slava lui Isus în prea sfânta taină. Vineri, 40.000 de mame și fecioare creștine ne-au dat priveliștea mișcătoare a credinței și evlaviei lor. Iar astăzi, la rândul lor, 150.000 de bărbați și tineri vin să închine divinului Isus omagiul religiei, al dragostei și al cucerniciei lor. Astfel, întreg congresul acesta a fost în adevăr o afirmare strălucită și generală a cultului euharisticului împărat. — Orașul Malines, cu străzile și piețele sale publice, bogat decorate, s'a transformat într-o imensă catedrală, unde s'a întrunit întreaga Belgie catolică pentru a jura credință, la treptele altarului, lui Hristos și bisericii Sale. — Iubiți frați, Vă rog, în numele lui Isus Vă rog: rămâneți neclintii în credința voastră catolică; țineți, între toate împrejurările vieții, la dragostea Inimei sale dumnezeiești. Căutați în

apropierea altarului mângăierea în încercări, tăria în mijlocul greutăților vieții; căutați aci mai cu seamă pacea inimii voastre“...

De notat că dinastia n'a fost reprezentată la această solemnitate, fiind nevoită să participe la alte serbări. Totuși, însemnătatea morală a rugăciunii arhiepiscopului din Malines nu scade cu nimic prin această împrejurare. Mai curând crește. —

Ce nu s'ar putea face și la noi, unde întemeietorul dinastiei, odraslă strălucită dintr-o veche și glorioasă familie catolică apuseană, a ales înălțătoarea deviză: „Nimic fără Dumnezeu“ (Nihil sine Deo). Totul se reduce la sfatul evanghelic:

Du-te și fă asemenea!

Correspondent

Marea adunare a catolicilor maghiari la Cluj. Trei zile, 6—8 Septembrie c. tot ce are catolicismul maghiar din țara noastră mai bun, mai viu, mai apostolic, s'a concentrat la Cluj. Trei zile de rugă și de sfătuire sfântă. În frunte cu episcopii, toți fruntașii catolici risipiți pe plaiurile noastre — au închinat trei zile întregi cauzei lui Dumnezeu și sufletului lor.

A fost o splendidă manifestare de credință și-o admirabilă școală pentru noi! Trăim împreună și nici nu ne dăm seama cât de sistematic se muncește, cât de temeinic se organizează, cât de frumos înflorește viața creștinească — alături de noi. „Misiunea socială“, „Congregațiile“, „Garda Inimii“, „Terțiarul franciscan“, „Asociațiile de fete“, „Asociația populară catolică“, „Asociația Femeilor“, „Asociația Altarului“ ș. a. cu activitate remarcabilă, cu spor plin de nădejdi. Toate, în rapoarte, conferențe, predici au pus în discuție problemele cele mai actuale — până și „noua lege sanitară și problema sexuală“ a fost lămurită într-o conferință a „secției sociale“ —, au luat hotărâri, au pus începuturi noi. Se pare, între altele, că din chibzuirea și însuflețirea acestor zile va lua ființă și „cotidianul catolic“ de mult visat.

Concluzia: Să ne strângem și noi rândurile!

Falimentul evoluționismului. Înțelepciunea înțelepților acestei lumi umblă în veci pe aceleași cărări: se înalță pentru a se umili. Istoria omenirii este un imens cimitir de „dogme eterne ale rațiunii“, de „rezultate definitiv stabilite“ de „știința modernă“.

Teoria lui *Lamarck-Darwin* a plecat și ea pe acest drum. Se crede mai eternă și mai inatacabilă în cimitirul istoriei, decât în lumea aspră și turburată a actualității neodihnite, unde bătrânețea ei — are aproape un veac în spinare! — nu mai poate suporta continua hățuială a criticilor, osteneala teribilă a probelor cari i-se cer într'una, fără nici un respect față de bătrânețea ei.

După o tinereță înfloritoare, o rapidă curcere a întregului câmp al științei, semnele unei vieți scurte s'au arătat, vai, prea curând. De mult simțea înțepături și junghieri la încheieturi. A început a fi mai puțin lărmuitoare, mai puțin pretențioasă. Se mulțumește, în cele din urmă, cu un mic colțisor în vastul laborator al științei. Dar oameni răi, din lumea rea, nu o mai sufăr nici aici.

Cât de nemilos este, în special, d *Louis Vialleton*, unul din cei mai de seamă biologi de azi, în cartea sa recentă: „L'Origine des êtres vivants“! Transformare — evoluție — selecție naturală, luptă pentru existență, toate-s bune și frumoase, dar ele nu pot nici să schimbe un organ superior, nici să treacă o speță într'alta, cu atât mai puțin să dea viață: produc simple modificări de suprafață. E inutil, deci, să se mai caute piatra fundamentală, în nădejdea căreia s'a fost clădit întreaga teorie amețitoare a lui Darwin: *forme intermediare*

între diferitele specii de vietăți. Nu sunt. Din acest simplu motiv nu s'au găsit nici până azi. Din capul locului, dezvoltarea dela simplu la compus, nu se admite: multe tipuri superioare au apărut înainte ca altele rudimentare să se nască.

Va trebui, deci, să renunțăm, ori câtă durere suftetească ne-ar pricinui, la visul nostru cel mai drag, la diploma de nobleță a descendenței din simpaticele moime antropoide. *Osborn* a demonstrat doar lămurit, că ele apar mai târziu decât omul pe aceste meleaguri de noroi și, în consecință, ar fi cumva ciudat să ne poată fi părinți — Biologul italian *Rosa* încă se mestecă în vorbă, susținând că viața pe pământ a apărut deodată, în mii de forme variate: o minune, ca nemărginitele creații și cataclisme din univers!

Iacă, așa trece gloria lumii acesteia! Să fim totuși drepti. Compătimind pe biata bătrână hărțuită, să nu uităm că ea și-a luat partea de viață din belșug. A făcut o carieră vertiginosă orbitoare, invidiată chiar de cei mai mari aventurieri! Și să ne consolăm cu nădejdea sigură, că sbuciumul veșnic al minții omenești n'o va lăsa singură în cimitirul trecutului: rând pe rând îi va trimite alte și alte tovarășe, să-i țină societate!

„Numai Tu, Doamne, Acelaș ești, și anii tăi nu vor lipsi!“

Exercițiile spirituale

— Aspecte și reflexiuni —

de Pr. I. Rinea

Locuitorii nici unui oraș de provincie nu așteaptă, poate, cu atâta dor ivirea primelor zile de toamnă, ca locuitorii pașnicului orașel dela îmbinarea Târnavelor. Căci, îndatăce se așterne pe cuprinsul zărilor farmecul plin de melancolică poezie al toamnei, străzile acestui orașel, pustiu preste vară, sunt inundate deodată de zgomotoasele cete ale băieților-scolari și ale fetițelor-scolărițe, dând Blajului adevăratul lui aspect, a cece este în realitate.

De-o vreme încoace locuitorii lui văd, însă, cu surprindere, că chiar în timpul căldurilor verii se deschid de câțiva ani, regulat, porțile vechii școli de preoție de lângă catedrală și constată cu uimire că ceice intră acum între bătrânele ziduri nu sunt vechii și mult așteptații lor tineri leviiți, ci oameni mari, deplin formați, unii păstrând încă proaspăta înfățișare a zilelor petrecute în Seminar, iar alții mai în etate, ori bătrâni, în pletele și barba cărora timpul a strecurat pe neobservate firele argiații ale toamnei vieții. Preste anii, cari îi despart așa de vădit, îi uneste și în înfrățeste însă pe toți ceva comun: seriozitatea, care se manifestă în o țință demnă, în gesturi măsurate și în vorbe cumpănite, tot atâtea caracteristice ale asprei școli, care este viața.

Foștii elevi ai Blajului de ieri, preoții satelor de azi se întâlnesc cu toții în curțile Seminarului. Prieteni buni și cunoscuți vechi, cari nu s'au văzut cu anii, se întâlnesc acum deodată. Bucuria unei plăcute și neașteptate revederi le îmbujorează fețele. Se privesc cu drag, mâinile se strâng cu vioiciune, vocea li-se înmoaie și vorbele încep să curgă ca un torent, căci au multe de spus și inimile vor să se ușureze. Prin curțile, dar mai ales prin grădina frumoasă a Seminarului se plimbă liniștiți în pălcuri, destăinuindu-și unul altuia bucuriile încercate în parohie și discutând problemele pe cari li le-a scos în cale viața.

Bătăile ceasornicului din turnul catedralei și clopoțelul Seminarului anunță începutul orei de meditație în catedrală. În acordurile cântării: „Iată mirele vine...“, Prea-

sfințitul Dr. Alexandru Niculescu, episcopul Lugojului, ia loc pe catedra din fața împărătești și învăluindu-ne pe toți cu priviri blândă, începe să ne vorbească.

Vorbele-i curg domol de pe buze, strătând solemnă tăcere de sub bolta bisericii, accentul cald al sincerității se furizează înimi, răpind și ducând cu sine gândurile ascultătorilor în lumea cea tainică a adevăratelor vieți spirituale în Isus Hristos.

Toaui grav și coborât al ilustrului bitor ne indică adâncimile godelor răspuns ce spasă întotdeauna umerii celor ce s'au luat asupra-și, de bună voie, jugul și sarcina lui Isus Hristos, ca apoi, fermecat de frumusețile pure ale vieții sufletești, să ne ridice sus înspre culmile înșorite ale mângăierii și bucuriilor duhovnicești, ce le-a gătit Domnul slugilor sale bune și credincioase.

Și dacă în lumina acestor meditații putem zări pe deoparte, înălțimea idealului misiunii noastre preoțești, pe de altă parte, ajuns să ne cunoaștem mai bine, pe noi însași așa cum suntem. Sublimă, grea e chiemea noastră și pentru îngeri, dar pentru noi oameni nevolnici și pătimiși, ca și ceilalți muritori de rând? E grea, căci — pe lângă grijile nevoile susținerii familiei, cari ne urmăresc și ne hărțuesc permanent, zi de zi — vedem acum ce luptă cruntă trebuie să purtăm în locul întâiu cu noi înșine, că să ne biruim să ne înfrângem propriul eu inferior, cu înclinațiunile egoismului lui avid și îngust, adânc înrădăcit în firea omenească, să ne facem silă, să ne lăpădam de noi înșine, să fim acei oameni noi, prin cari să vorbească și să manifeste Spiritul și voința Domnului. Iar în locul doilea înțelegem abia acum greutatea războiului ce trebuie să purtăm neîncetat împotriva duhului acestei lumi, așa de ostilă lui Hristos, o vie și permanentă muștrare a păcatelor fărădelegilor, în cari se complăce. Isus prorocit, și noi, cari ne-am ales a fi slugile lui, verificăm încontinuu adevărata spuselor: „Lumea iubește pe ai săi. Iară căci nu suntem din lume, ci eu v'am ales pe voi, pentru adevărul pe care vă urește pe voi lumea“. Dar iarăși răsună glasul Domnului, acum însă încurajator: „drăzniți, eu am biruit lumea!“

Între mijloacele recomandate călduros de toți oamenii aleși ai bisericii pentru înălțarea și întărirea sufletească a preoților, greua lor misiune spirituală ocupă, fără doar și fără doială, un loc din cele mai de frunte exercițiile spirituale preconizate de sf. Ignățiu Loyola. Un întreg ciclu de meditații, gândite, metodice și armonios aranjate, convingând subiectul tuturor spre o țință bine fixată făcută în comun sub conducerea iscusită a călugărului, adânc cunoscător al sufletului omenească și pășitor, sunt o mare și neuitată binefacere pentru toți participanții. Da, exercițiile spirituale sunt cu adevărat „stropi de rouă“, cari învioră petalele sufletelor, ce tânjesc în uscăciunea spirituală, sunt adierea suflului ce mătură curăț prăvalul, pe care-l așterne — uneori cu destul de gros — pe sufletele viața; sunt vălurile calde ale primăverii, care topește ghița inimii și creapă mugurii unei vieți; sunt puterile de oleu, cari înviorază din nou flacăra candelii noastre sufletești; sunt acel pământ minunat, pe care atingându-l sufletul își simte puterile renăscute, ca și Antaeus mitologiei greco-romane.

Cu toții venim obosiți, ba unii căzând răniți mortal, în această minunată casă de îngrijire și tămăduire a sufletelor, pentru să ieșim din ea întremați și refăcuți sufletește pentru marea luptă ce ne așteaptă sub stăpânirea frumosă al împăratului Hristos.

Vaticanul și chestiunea Habsburg-
In legătură cu mișcările recente pentru
ronarea lui Otto de Habsburg pe tronul
s'a pus în circulație și știrea, că
diplomație papală — îndrumată de Car-
Pacelli, secretarul de stat al Vatica-
— ar favoriza acest gând.

Știrea a făcut și rondul presei române,
ea să mai înregistreze apoi, decât spo-
desmințirea promptă și categorică ce
dat din partea Secretariatului de stat al
anului. E bine, deci, ca măcar cititorii
să cunoască în întregime acest comu-
de următorul cuprins: „Sf. Scaun nu se
de chestiuni ori probleme curat poli-
lar chestiunea revenirii Habsburgilor în
ria este o chestiune curat politică. Pen-
cine este deci foarte ușor, de a-și face
concluzia“.

Răspunsul acesta aruncă o vie lumină
la întregii activități a diplomației papale,
ou intervine decât în chestiuni cari ating
voape interese religioase.

Cărți & Reviste

ION MARIN SADOVEANU: *Cântece de*
Poeme. Editura „Cartea Românească“.
București. 1930. Prețul 60 Lei.

Forma nouă a versificării moderne îmbracă în
poeme din acest volum gânduri vechi de-un
simism, cari au mai robit și pe alții. Citirea lor
impresia, că autorul a nimerit titlul poemelor
se poate mai bine: o calitate trecând ca un fir
de la început până în capăt și imprumutând o
rășită unitate întregului.

PETRU TĂMAIAN: *Istoria Seminarului și*
școlii clerului diecezei române unite de
Oradea. Oradea. 1930. Prețul 40 Lei.

Pe mai bine de 100 pagini ni-se dă în această
oicoană a trecutului așanumitului „Seminar“
realitate un internat pentru școli secundare — din
și a educației clerului eparhiei noastre de acolo.
școlii și școala noastră de teologie dela Oradea
abia diu anii de după războiu și astfel pre-
ea de căpetenie a autorului a fost să orienteze
școlii asupra condițiilor, între cari s'a făcut în tre-
ducția clerului nostru orădan în alte Seminarii,
școlii streine, de ritul latin. Partea aceasta a
și este cu totul nouă, razimând pe cercetările
și ale autorului, cari puteau fi, credem, cevași mai
și, mai ales că e vorba de un prinos adus jubi-
de 150 ani de existență a eparhiei.

MARTIN JUGIE: *Teologia dogmatica Chri-*
stianismului ab Ecclesia dissidentium.
Paris (Editura Letouzey și Ané). 1930.
Prețul 40 franci.

Opera frumoasă și atât de folositoare pentru
se se interesează de deosebirile dogmatice din-
doctrina catolică și aceea a bisericilor orientale
ante, a păr. assumpzionist M. Jugie, se continuă
acest nou volum asupra chestiunilor cari privesc
sacramente ale legii creștine. Ținute într'o formă
școlii irenică, aceste cercetări ale ilustrului autor —
ani de zile a profesat la Institutul pontificiu
din Roma — aduc o contribuție nouă și de-
de prețioasă la curățirea și nivelarea terenului pe
se va putea purcede, cu timpul, când va vrea
școlii, la apropierea și reînfrățirea bisericilor
școlii cu cea apuseană. În fața adevărului catolic,
și același în toată biserica Romei, ni-se arată aici,
școlii de isvoare autentice și necontestabile, la toate
școlii controversate, varietatea părerilor deosebite
școlii și timp ale bisericilor orientale greco-rusești,
școlii greșală se evidențiază între altele chiar prin
școlii varietate. Opera păr. M. Jugie este deci de cel
școlii mare folos și pentru o mai bună documentare
școlii din punct de vedere curat catolic.

DR. ALOISIE L. TĂUTU: *Reuniunile*
mariane. Ediția II. Oradea. Prețul 10 Lei.

Faptul, că în câțiva ani această cârtică despre
și organizarea reuniunilor mariane a putut fi
și într'o nouă ediție, este cea mai grăitoare dovadă
școlii a ei, dar este, în aceeași vreme, și un semn că
școlii acestor reuniuni, prinde teren, contribuind în mare
școlii la consolidarea vieții noastre religioase. Ori-
școlii vrea să întemeieze reuniuni mariane și să le
școlii la înflorire, găsește în această cârtică toate în-
școlii dările, împreună cu un frumos număr de cântări
școlii pe note.

MIHAIL SADOVEANU: *Hanu-Ancuței. E-*
diție II („Cartea Românească“). București. 1930.
Prețul 75 Lei.

Dacă, după abia doi ani dela prima ediție, au
trebuit să se pună din nou sub tipar aceste povestiri
ale marelui scriitor moldovean, înseamnă că puterea lui
de evocare exercită și azi o influență din cele mai mari
asupra maselor de cititori. Sănătatea plină de voieșie
și dragostea de pământul și de oamenii țării, ce se des-
prinde din orice pagină scrisă de M. Sadoveanu, sunt
calități cari fac din opera lui o permanentă și foarte
plăcută lectură. Nu puțin contribuie însă la aceasta și
tehnică îngrijită a editurii.

PLOAI DE TRANDAFIRI. Câteva minuni
și interveniri ale sf. Tereza a Pruncului Isus.
Traducere din limba franceză. Iași (Editura
„Presa bună“). 1930. Prețul 40 Lei.

Pusă în serviciul atât de nobil al răspândirii în
cercuri cât mai largi a cultului sfintei Tereza cea mică,
această carte, bogat ilustrată, ne dă un mănunchiu din
trandafirii, pe cari sf. Tereza îi revarsă, din mila lui
Dumnezeu, asupra cinstiților ei, în forma tămăduirilor
și a altor binefaceri din cele mai miraculoase. Este
întâia carte tipărită de Institutul „Presa bună“ dela Iași,
cu noua mașină modernă, cumpărată și ea prin ajuto-
rul puternic al sfintei. — O recomandăm cu toată
căldura.

IULIAN P. EYMARD — *Dr. Ioan Scheff-*
ler: Az isteni nagy szentség. Partea I. Prezența
reală alui Isus. Editura „Soc. Sf. Stefan“. Buda-
pesta 1930. Prețul 100 Lei.

Într'o bună și foarte simpatică ediție tascabilă,
ni-se dau în această carte, după originalul francez,
gândurile și îndemnurile minunate ale fericitului Eymard,
marele apostol al euharistiei, al cărui proces de cano-
nizare este în curs. Într'o vreme, când limba franceza
a originalului nu este încă destul de curentă pentru
preoțimea noastră, traducerea bună a păr. Scheffler,
profesor de teologie la Satu-mare, poate fi de cel mai
mare folos pentru mișcarea tot mai accentuată, pornită
în scopul de a intensifica și în biserica noastră răsări-
teana cultul sfintei euharistii. Cartea se poate avea
mai ușor dela traducător: Satu-mare, Seminarul teo-
logic.

TUDOR VIANU: *Poesia lui Eminescu*.
Colecția „Gândirea“. Editura „Cartea Româ-
nească“. București. 1930. Prețul 60 Lei.

Intrunite în volum cele 6 studii ale autorului asu-
pra poeziei lui Eminescu ne prezintă opera acestui geniu
al românismului într'o nouă lumină, care poate aduce
serviciile sale. Fără a intra în amănuntele și analiza
lucrării — lucru ce nu se poate aici, în câteva șire —,
șocotim a fi potrivit să orientăm pe cititori asupra cu-
prinsului ei prin reținerea titlurilor acestor studii. Ele
sunt: Atitudinii și motive romantice în poeziile din tiner-
rețe; Eminescu și etica lui Schopenhauer; Voluptate și
durere; Pesimism și natură; Luceafărul; Armonia emi-
nesciană. — Volumul are peste 150 pagini.

P. FELIX WIERCINSKI S. I: *Ce este socie-*
tatea lui Isus? Ce sunt Iezuiții? Editura „Presa
bună“. Iași. 1930. Prețul 10 Lei.

Pentru foarte multă lume dela noi, întrebarea
pusă de autor în titlul acestei broșuri nu are un răs-
puns, ori nu unul obiectiv și care să corespundă reali-
tății. Foarte bine a făcut deci păr. Wiercinski, că a scos
această broșură de lămuriri și orientare, căreia îi dorim
cea mai largă răspândire, pentru a se pune, în sfârșit
și la noi, capăt atâtor părerii greșite asupra „cinului“
călugăresc al Iezuiților, totuși atât de binemeritat față
de biserica Domnului. Cine ajută la răspândirea acestei
broșuri face o operă din cete mai bune.

NICOLAE POP: *Noțiuni de agricultură,*
zootehnie și horticultură pentru școli normale,
seminarii și școli de agricultură. Ediția II. (S.
Clornei). București. 1930. Prețul 150 Lei.

Este o nouă ediție, augmentată și emendată, a
manualului scos în prima ediție aici la Blaj, de bine-
cunoscutul nostru profesor de economie, acum în re-
tragere, dela școala normală din Blaj. Deosebit de bine
îngrijită, această nouă ediție în extensiune de 550 pagini,
este și bogat ilustrată, contribuind și prin aceasta la
trezirea interesului celorce vor avea ș'o utilizeze. Deși
lucrată anume pentru trebuințele școlare, ea poate folosi
foarte mult și altor cercuri interesate în materie.

CORNEL DĂRĂBANTH: *Lăudați pe Dom-*
nul. Carte de rugăciuni. Satu-mare. 1920. Pre-
țul 40 Lei.

Fără a prezenta vre-un progres remarcabil pe
terenul cărților noastre de rugăciuni, ba rămânând,
credem, care în urma celor ale regretatului Gențiu dela
Oradea, cârticea aceasta va putea contribui totuși mult la
apropierea sufletelor de Dumnezeu, fiind de bun folos
celorce vor răsfoi-o în scopul acesta. La o nouă ediție

ar putea avea însă mai puține greșeli de tipar și o mai
îngrijită limbă în partea care nu e luată din cărțile
noastre liturgice.

„ÉCHOS d'ORIENT“. Revistă trimestrială.
Anul XXXIII Nr. 158 (Aprilie-Iunie). Paris (rue
Bayard 5). Prețul 8 franci.

Autori ca Salaville, Grummel, Laurent și alții
continuă a da și în acest număr studii deosebit de
prețioase pentru cunoașterea mai bună a vieții reli-
gioase și bisericesti din Orientul creștin. În special ne
interesează o recenzie a păr. R. Janin, asupra „Prole-
gomenelor“ cunoscute ale păr. Dr Felician Bran dela
Lugoj, căruia îi dorește să-și poată continua și termina
lucrarea bine gândită. Ne asociem și noi la această
dorință, completând-o cu aceea de a-și putea desface
primul volum, spre a fi în stare să facă față cheltuielilor
celui de al doilea.

„OBSERVATORUL“. Anul III. Nr. 4—6
(Aprilie-Iunie). Beiuș. Prețul 80 Lei.

Serbările de comemorare a celui ce a fost sf.
Augustin, dela moartea căruia s'au împlinit anul acesta
1500 ani, au îndemnat pe conducătorii acestei reviste
să scoată un număr închinat special memoriei marelui
episcop din Hippo. Este un omagiu vrednic de memoria
sf. Augustin, care onorează pe ceice n'au cruțat nici
muncă, nici cheltuială, pentru a-l putea scoate în con-
dițiile bune, în cari se prezintă.

„CUVÂNTUL ADEVĂRULUI“. Organ bise-
ricesc omiletic și pastoral. Anul VIII. Nr. 5
(Septembrie-Octombrie). Mănăstirea Bicsad.
Abonamentul 300 Lei pe an.

În afară de predicile potrivite pentru cele două
luni pe cari le servește, acest număr comemorează și
el pe sf. Augustin și dă o bogată cronică îmbrățișând
toate domeniile vieții bisericesti. Păr. D. Neda lansează
ideea introducerii și la noi a organizării mirenilor în
felul »terțiarilor« franciscani, un gând care merită toată
atenția. Interesantă și ideea părintelui V. Silaghi privind
expunerea sf. Euharistii spre adorare, în bisericile no-
stre cu iconostas.

Știri mărunte

Personale. Săptămâna trecută s'a oprit
pe o zi la Blaj, fiind oaspele Seminarului teo-
logic, d. *Wilhelm Solzbacher*, secretarul general
al Uniunii catolice mondiale a tineretului, care
a cercetat mai multe centre ale vieții catolice
dela noi.

— P. Veneratul Ordinariat arhiepiscopesc
din Blaj a numit pe păr. *Vasile Mărginean* pro-
fesor de religieune la școlile secundare din
Brașov, iar pe dșoara *Silvia Comșa* profesoară
la școala normală de fete din Blaj.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit
arhidiacon pe păr. *Ion Agârbiceanu*, protopopul
Clujului.

Colectă pentru o nouă biserică la
Zălau. Cu aprobarea autorității bisericesti, co-
mitetul parohiei noastre din Zălau, orașul de
reședință a Sălajului, face un călduros apel
către toți cari pot să-l ajute la terminarea unei
noui biserici, pentru care mai lipsesc sume
foarte însemnate. Se știe, că Zălaul este un
oraș minoritar și că realizarea gândului iniția-
torilor este acolo și o chestiune de mare im-
portanță națională. Oricine poate să rupă deci
ceva pentru acest gând, să nu pregete a-l pune
la dispoziția celor dela Zălau, fiindcă credin-
cioșii noștri de acolo sunt abia o mână de oa-
meni, avizați în deplină măsură la ajutor din
afară. Bani să se trimită direct la Zălau, ori
la redacția noastră, unde am deschis în acest
scop o listă de subscripție, care va fi publicată.

Nouii alegeri parlamentare în Ger-
mania. Săptămâna trecută s'au făcut în Ger-
mania nouii alegeri parlamentare, al căror re-
zultat a fost așteptat de toată lumea cu mare
interes. Ele au fost conduse de guvernul can-
celarului Brüning (din partidul catolic al cen-
trului), un guvern de concentrare burgheză,
căruia îi făcuseră mari mizerii partidele extre-
miste de dreapta (rasiștii-fasciști ai lui Hittler)
și de stânga (comuniștii). Se spera deci, că
nouii alegeri vor împușina numărul ace-

stora, consolidând situația guvernului. Lucrurile au ieșit însă chiar din potrivă: Numărul deputaților comuniști au sporit prin nouele alegeri dela 54 la 76, iar acela al rasiștilor dela 12 la nu mai puțin decât 107. Social-democrații au pierdut 30 mandate (143, față de 173), rămânând totuși cel mai puternic partid al țării. Centrul catolic a câștigat, în schimb, 6 mandate (68, față de 62 avute) și au mai câștigat și alte partide din cele cari constituie guvernul, așa că — cu tot rezultatul neașteptat — nu-i exclus, ca guvernul de ieri să se poată afirma și pe viitor. Dacă asta nu s'ar putea, se va ajunge probabil la o nouă dizolvare a Parlamentului și asta va deschide, afirmative, și în Germania, calea spre dictatură.

Locale. Duminica viitoare, a doua după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală păr. *Iuliu Maior*, profesor la liceul de băieți.

— La începutul săptămânii trecute s'au deschis, cu solemnitatea obișnuită, școlile secundare ale Blajului nostru, pornind, cu încredere în Dumnezeu, spre un nou an de muncă. Liceul de băieți, cu clase divizionare de jos până sus, a înmatriculat cu totul 472 de elevi, iar cel de fete atinge și el cifra de 246 eleve. Școlile normale, având încă numai cursul superior (clasele IV—VII) au 133 de băieți și 172 de fete; iar școlile comerciale, înființate anul trecut (având deci numai câte două clase) numără 48 elevi, respectiv 58 de eleve. Mai este apoi școala de arte și meserii cu 43 de elevi. Școlile secundare confesionale ale orașului nostru ating deci cifra însemnată de 1172 de elevi, la cari trebuie să se mai adaugă circa 120 studenți ai Academiei de teologie, care se deschide abia la începutul lunii Octomvrie.

— Pentru sesiunea de toamnă a examenului de bacalaureat s'a numit la Blaj comisia Nr. 32, compusă din: dd. Victor Stanciu, prof. univ. Cluj, președinte (șt. naturale); Al. Lupeanu, Blaj (l. română); I. Bozdog, Tg.-Mureș (l. latină); P. Chanier, Alba-Iulia (franceză); Șt. Pop, Blaj (istorie); P. Suci, Turda (geografie); D. V. Ionescu, Cluj (mat.); și P. Cherebețiu, Dej (fiz.-chimie). În fața acestei comisii s'au prezentat la examen cand. abs. ai următoarelor licee: Blaj, băieți și fete; Turda, băieți și fete; Aiud, băieți și reformat; Mediaș, evanghelic: în număr total de 142, dintre cari au fost admiși la oral 137.

In chestia filmelor pentru tineret. Secretariatul general al Societății Națiunilor a trimis o adresă guvernului român, prin care îi comunică rezoluțiile luate de »Comitetul de protecție al copilăriei«, care funcționează la Geneva. Intre altele, comitetul este convins că, proiectul de convențiune internațională pentru abolirea barierei vamale, în ceea ce privește filmele cu caracter educativ, este de natură a ușura răspândirea filmelor folositoare tineretului. Liga Națiunilor — pe lângă care funcționează comitetul — își exprimă dorința de a vedea înlăuntrul cât mai apropiată a convenției. Acelaș comitet atrage atențiunea guvernelor asupra măsurilor ce trebuie să ia, pentru ca efectele cenzurii filmelor să nu fie compromise prin intercalarea spectacolelor de varietet, nesupuse cenzurii, când în sală sunt admiși copii și adolescenți.

Profesori din Blaj în comisii de bacalaureat. În afară de dd. directori Ștefan Pop și Alexandru Lupeanu, numiți în comisia de bacalaureat dela Blaj, mai figurează în comisii de bacalaureat următorii profesori dela liceele noastre din Blaj: *Iuliu Maior* și *Laurian Puia* în comisiunea dela Dumbrăveni; *Ioan Popu-*

Câmpeanu și *Dr. Coriolan Suci* în comisiunea dela Dej.

† **Păr. Valeriu P. Maior**, preot în Lăscud (arhidieceză), s'a stins la 13 Septembrie c. în anul 55 al etății și 30 al preoției sale. Il deplâng numeroase rudenii. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

C. Zorlențu mare. Adresați-vă în chestiune P. Veneratului Ordinariat de Lugoj, în măsură a vă da autentice toate informațiile dorite.

B. Cluj. N'avem nici noi informații sigure privitor la motivul pentru care s'a amânat adunarea generală a »Astrei«, plănuită de fapt pentru începutul lunii Septembrie, dar nu-i exclus ca ea să se fi facut pentru motive de ordin politic. Cercurile averescane sperează anume din greu, că actualul guvern va trebui să facă loc unui guvern de »concentrare«, dacă nu chiar unuia curat »al poporului«, și cred că o atare schimbare ar deschide perspective mai mângâitoare pentru ceice nu bucuș s'ar despărți, se pare, de conducerea »Astrei«. Ori cum ar fi însă, și oricând s'ar ținea adunarea — ar fi anume cam mult, credem noi, să se amâne până după căderea actualului guvern —, e bine să fim pregătiți pentru alegerile ce se vor face la adunarea generală din acest an. Ea ne interesează deopotrivă pe toți și socotim a fi numai firesc să scoatem în sfârșit »Astra« din apele »politicianiste«, în cari a băgat-o — contrar promisiunilor categorice, pe cari le-a făcut la realegerea sa dela Reghin —, celce o prezidează acum.

M. Timișoara. Devoțiunea »rosarului«, se găsește în cârticica »Rugăciunea rozarului«, dela mănăstirea Bicsadului, de unde a reprodus-o și noua cârticică de rugăciuni »Lăudați pe Domnul« a păr. C. Dărăbanth. Cartea dela Bicsad are aprobarea P. V. Ordinariat dela Gherla și astfel, măcar pentru cuprinsul acelei eparhii, devoțiunea, luată în întregime și aidoma dela biserica apuseană, pare a avea și asentimentul și chiar aprobarea oficialității din Gherla. În celelalte eparhii ale provinciei noastre bisericesti nu știm să fie cazul, dar asta nu înseamnă, că »rozarul dela Bicsad« n'ar putea fi practicat și pe teritoriul acestora. Pentru oficierea lui liturgică socotim însă a fi necesară aprobarea specială a tuturor Ordinariatelor, respectiv a corului nostru episcopesc.

C. Reghin. Fostul protopop al ortodoxiei dela Dvoastră — actualmente revizor la Cluj —, cel cu strănicele declarații dela Șăulia —, nu mai răspunde. Enormitățile, pe cari le-a debitat »intre pahare«, la actul de instalare a celui ce n'icând nu se va putea schimba la față în punctul acestora, le va fi socotit azi și dsa prea din cale afară, decât să le mai poată repeta și dela Clujul atâtor Români, get-beget, cari totuși cred că pot să continue a rămânea fii ai bisericii noastre. Renunțăm deci și noi definitiv la gândul de-a insista mai pe larg asupra acestei aberații nesocotite, potrivit doar pentru condeiul dlui... Tudor Popescu, zis »dominantul«.

G. Șăulia. Mulțumim pentru informațiile trimise și ne bucurăm, că departe de a se »schimba la față toată Câmpia« — cum spera micul Biji —, nu s'a schimbat la față nici Șăulia, care numai câștig a avut de pe urma apostatării »Hărășianului« său de ieri, în locul căruia a primit un adevărat preot după inima lui Hristos. Deodată Vă rugăm să abstați dela publicarea celor trimise, știind că e mai bine să trecem la ordinea zilei peste tot ce s'a întâmplat acolo și să ne bucurăm de binele ce-l sperăm dela ziua de mâine.

Cetiți și răspândiți: „UNIREA“

Noul A apărut Nou

cea mai nouă carte de rugăciuni:

„Lăudați pe Domnul“

care cuprinde toate cele necesare pentru buințele sufletești: Rugăciuni, Utrenia, Liturghia, Mărturisirea, Cuminecarea, Paraclisul, Vecerile, Cununia, Inmormântarea, Rozarul etc., — la tipar cu aprobarea și binecuvântarea Bisericii Ortodoxe Române a Arhiepiscopiei Sale Domnului

Dr. Valeriu Traian Frențiu

Arhiepiscop român unit în Oradea

Prețul: 1 ex. format de buzunar legat în 40 Lei, pentru dame legătură — lux în piele: 140 Lei. Are 236 pagini. La comandă peste 10 ex. se dă un rabat. M. Onorațiilor preoți li-se trimite la cererea comision.

Se poate avea dela editor: **Cornel Dărăbanth**, protopop on., paroh în Ardeal, jud. Satu-Mare. (800) 3

Inovațiune senzațională în tehnica încălzireii

ZEPHIR

Consumul de combustibil al acestor sobe este de

numai **10 kgr.** lemne în 24 ore

Randamentul sobei de 76 cm. adecă valorifică mai mult de $\frac{3}{4}$ din combustibilul ars.

Reprezentantul local: IRINA BINDER, Blaj Prăvălie de fierărie.

Loterie cu bani gata!

Câștig principal un milion lei

Cont curent la banca „Albina“ Cluj

Marea Loterie a Salvatorilor din Cluj

2182 câștiguri diferite în bani gata în surna totală de

Câștigul principal Un milion Lei.

Tragerea se va face în Cluj la 21 Dec. 1930, pe lângă asistența publică

Prețul unui loz: Lei 100

Se pot cumpăra la toate tutungeriile din Ardeal și Banat, la frizerii și prăvălii. — Comenzile din provincie, după trimiterea anticipativă a sumei de Lei 117, le execută prompt

2-5

Biroul central de lozuri, Cluj, Strada Memorandului No. 16.

Dați copilului ce-i mai bun: Pudra, crema și săpunul HÖFER